

Vedlegg 3: Skiltplan for Rallarvegen

22.05.2018

Innleiing

Rallarvegen går gjennom eit område med mange ulike interesser knytt til mellom anna naturmangfald, kulturminne, historie og friluftsopplevingar. Langsmed Rallarvegen står det i dag ei mengd ulike skilt som informerer om desse ulike interessene. Det har til no ikkje vore utarbeidd ein overordna plan for utforming eller oppsetjing av skilt, og skilta viser stor variasjon med tanke på utforming, kvalitet, vedlikehald og plassering.

Denne skiltplanen for Rallarvegen er eit forsøk på å utarbeide ein overordna strategi for skiltinga langsmed vegen. Planen foreslår følgjande retningslinjer for skiltinga:

- Skiltinga skal ha som mål å vere einsarta og heilskapleg
- Skiltinga skal vere lett å forstå, opplysande og gjenkjenneleg.
- Skilting skal ha god kvalitet
- Skiltinga skal vere fleksibel og kunna tilpassast ulike behov og endringar av desse.
- Skilta skal plasserast slik at dei er godt synlege.
- Alle skilt skal ha eigar/ansvarleg organisasjon eller bedrift som har ansvar for vedlikehaldet.
- Skilta skal vedlikehaldast.
- Skilta skal plasserast slik at dei ikkje er i konflikt med kulturminne, jf. kulturminnelova § 3.
- Skilta skal plasserast slik at dei ikkje er i konflikt med naturmangfald, jf. naturmangfaldslova § 6.

Alle typar tilrettelegging av turruter, inkludert merking og skilting, krev løyve frå grunneigar og rettshavar (Merkehåndboka 2013:13ff). Dette gjeld også der det offentlege er grunneigar. I statsallmenningar er det Statskog og fjellstyrene som gir løyver. I offentlege friluftsområde er det normalt kommunen og/eller interkommunale friluftsråd som har forvaltingsansvar.

Alle arkeologiske kulturminne frå før 1537, byggverk frå før 1650 og samiske kulturminne eldre enn 100 år, er automatisk freda, dvs. at dei er freda ved lov (kulturminneloven). Også nyare kulturminne kan vere freda eller verneverdige. Svært mange automatisk freda kulturminne er ikkje synlege over bakkeplan, eller dei kan vere vanskelege å få auge på i terrenget. Dei nasjonale kulturminnedatabasane må difor sjekkast før ein skal setje opp skilt, for å unngå skade på kulturminne.

Vern av natur er forankra i naturmangfaldslova. Tilrettelegging for friluftsliv og reiseliv må gjerast innafør naturens tolegrensar, innan rammene av ei berekraftig utvikling, med tanke på både kulturminne og natur.

Skilttypar

Skiltplanen omhandlar tre ulike skilttypar:

1. **Avstandsskilt (Bane NOR har ansvar for oppsetjing og vedlikehald)**

Skal vise avstand i km til Finse og Flåm. Avstandsskilta kan vere utforma som type «retningsskilt» i Turskiltprosjektet, sjå døme under. Merkehåndboka (merkehandboka.no) er ei handbok for tilrettelegging av turruter i fjellet, i skogen og langs kysten. Boka viser mellom anna merking av sykkelruter, og har tydelege, lett gjenkjennelege skilttypar og symbol. Turskiltprosjektet (turskiltprosjektet.no) er eit nasjonalt skilt- og merkeprosjekt der Gjensidigestiftelsen og fylkeskommunane i fellesskap gir økonomisk støtte til merking, skilting og informasjonstiltak knytt til turruter. Det er utvikla ein eigen manual for Turskiltprosjektet som bygger på Merkehåndboka sine tilrådingar. Turskiltprosjektet har også ei liste over tilrådde leverandørar på turskilt og informasjonstavler.



2. Varselskilt/fareskilt/forbudsskilt (Bane NOR har ansvar for oppsetjing og vedlikehald)

Skilta skal stå slik at sykkistar vert átvara om det farlege vegpartiet i god tid. Skilta skal vere godt synlege for sykkistar og for gåande. Utforming vil vere etter Bane NOR sine malar/standardar, og der det er føremålstenleg vil ein nytte piktogram som skal vere enkle å forstå uavhengig av nasjonalitet, alder osv.

3. Informasjonsskilt (vert sett opp og vedlikehaldne av dei respektive instansane)

Informasjonsskilta skal setjast opp på allereie etablerte stoppestader/pausestader. Det skal vere mogleg å kome inn til skiltet for fotgjengarar og sykkistar, og skilta må plasserast i passeleg høgde for desse brukarane.

Det vil her vere ei føremon om ein felles skiltmal vil kunna nyttast uavhengig av kva instanse som set dette opp/kva tema skiltet omhandlar.

Oppsetjing av skilt 2018

Hausten 2017 vart det gjennomført ein ringerunde til instansar og føretak med interesse i/for Rallarvegen, der eitt av spørsmåla var: dersom interessenten kunne velje ein ting som han/ho ville fått gjort eller endra på i samband med Rallarvegen, kva skulle det vere? Svaret på dette spørsmålet var i stor grad at ein ønskte å få satt opp skilt som viste avstandane på strekninga generelt, og avstand til næraste rasteplass, overnattingsstad, toalett og liknande. Slike skilt skal difor prioriterast i formidlingsarbeidet. I tillegg skal varsel-/forbudsskilt bytast ut på fire (fem) stader. Skilta skal vere på plass til sesongen 2018.



Døme på eksisterande retnings-/avstandsskilt langsmed traséen, strekninga Finse-Flåm (foto Bane NOR).



Skilt som skal bytast ut. Forbudsskilt ved Storurdi til venstre, varselkilt ved Klevagjelet i midten og varselkilt ved Myrdalsvingane til høgre (foto Bane NOR).

Forslag til plassering av nye avstandsskilt:

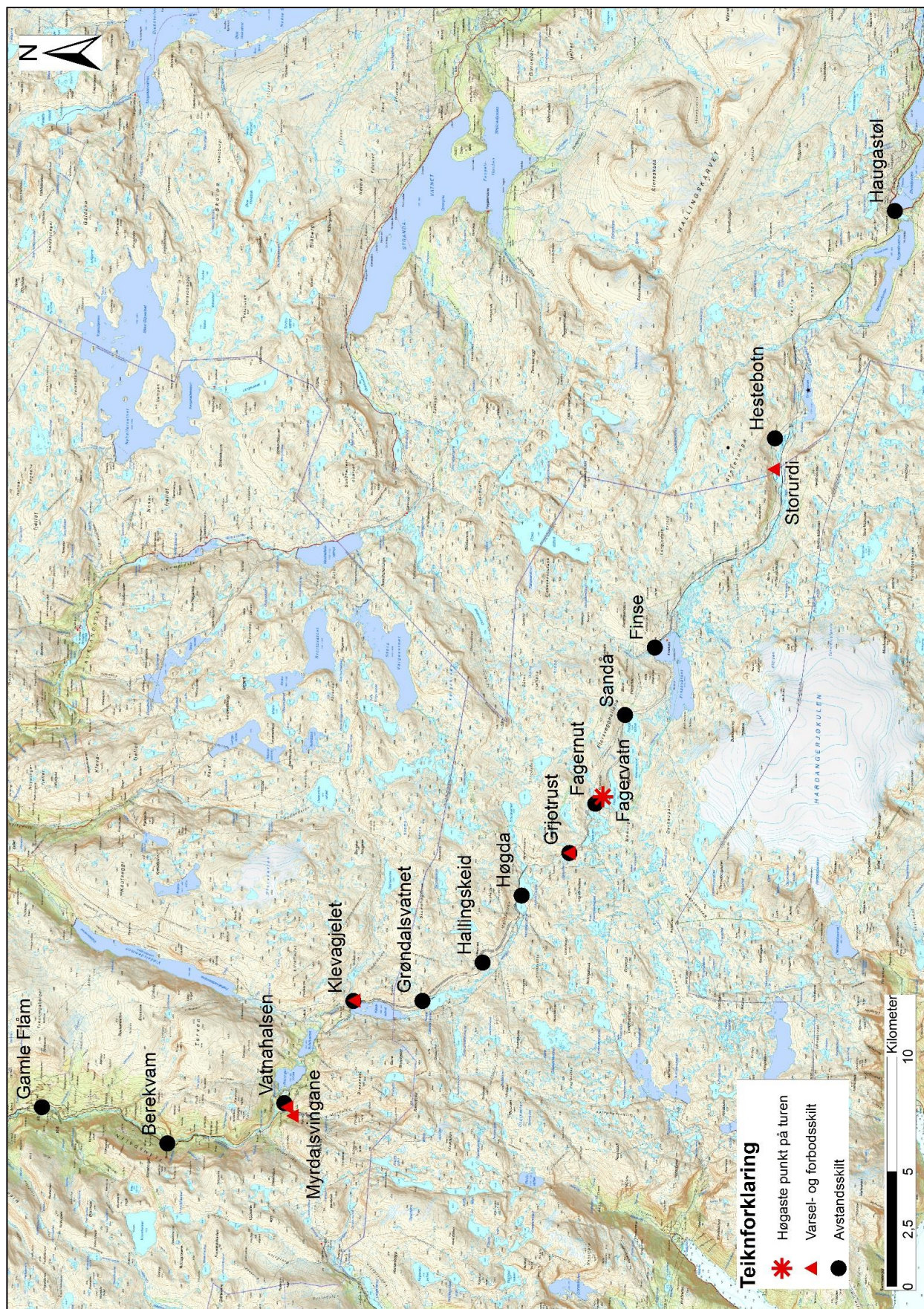
Nr	Stad	Skilt 1	Skilt 2	Skilt 3	Skilt 4	Skilt 5	Merk
1	Haugastøl turistsenter	Finse 27 km	Flåm 81 km				
2	Hestebotn	Haugastøl 13 km	Finse 14 km	Flåm 68 km			
3	Finse stasjon	Fagernut 10 km	Halingskeid 21 km	Vatnahalsen 37 km	Haugastøl 27 km	Flåm 54 km	
4	Sandå vokterbolig	Finse 5 km	Flåm 49 km				*
5	Fagernut vokterbolig	Finse 10 km	Flåm 44 km				* Toalett Høgste punkt
6	Grjotrust vokterbolig	Finse 13 km	Flåm 41 km				*
7	Høgda vokterbolig	Finse 17 km	Flåm 37 km				*
8	Hallingskeid	Finse 21 km	Flåm 33 km	Haugastøl 48 km			Toalett
9	Grøndalsvatnet	Finse 24 km	Flåm 30 km				
10	Klevagjelet	Flåm 27 km	Finse 27 km				*
11	Vatnahalsen	Flåm 17 km	Finse 37 km				
12	Berekvam	Flåm 9 km	Finse 45 km				
13	Gamle Flåm (ved kyrkja)	Flåm 3 km	Finse 51 km				

* Kan festast på eksisterande skilt
 Toalett Treng også skilt til toalett
 Høgste punkt Skilt som viser høgste punktet på Rallarvegen, ved Fagervatn

Varsel-/forbodsskilt som skal byttast ut:

Nr	Stad	Type skilt	Tekst	Merk
1	Storurdi bom	Forbodsskilt	Køyring berre etter løyve frå Bane NOR. No unauthorized vehicles - permit from Bane NOR required	Innkjøring forbode/motorisert ferdsel forbudt ved Storurdi ved bom
2	Grjotrust	Varselskilt	Bratt terreng – veg utan sikring – ver varsam! Danger – Sharp curves - use at your own risk	
3	Klevagjelet	Varselskilt	Veg utan sikring – ver varsam! Her bør du helst leia sykkelen. Unmaintained road – use at your own risk. Walk bikes	Før vaktarbustad. Skal varsle bratt terreng, ujamnt underlag, ur i sideterrenget. Vert bytta ut med universelt fareskilt med piktogram
4	Myrdal-svingane	Varselskilt	Veg utan sikring – ver varsam! Unmaintained road – use at your own risk	Eksisterande skilt frå vegen som går frå Myrdal stasjon må byttast ut. Treng tilsvarande skilt også ved Vatnahalsen hotell.

Kostnader ved produksjon av avstandsskilt varierer noko med produsent. Ein tommelfingerregel er 450,- per skilt. Med 34 avstandsskilt, inkludert 2 toalett-skilt og eitt skilt som viser det høgste punktet på Rallarvegen, som vist i tabellen over, er då eit overslag på kostnader for avstandsskilta $450 \times 34 = 15\,300,-$. I tillegg kjem arbeidstid og eventuelle kostnader knytt til festinga av skilta. Kostnader knytt til varsel-/forbodsskilta vert dekt av Bane NOR, som del av deira drifts- og vedlikehaldsansvar for Rallarvegen.



Kart over strekningen med forslag til plassering av avstandsskilt, varsel-/forbodsskilt og eit skilt på det høgaste punktet.

Vidare arbeid med skilting etter 2018

På sikt skal det utarbeidast og setjast opp informasjonsskilt om tema historie, kulturminne, naturmangfold osv. Informasjonsskilta skal setjast opp på allereie etablerte stoppestader/pausestader. Det skal vere mogleg å kome inn til skiltet for fotgjengarar og syklistar, og skilta må plasserast i passeleg høgde. Det skal vere eit mål å ha einsarta skiltutforming med tydeleg, kortfatta budskap. Kostnader knytt til informasjonsskilt av storleik A1 (100 x 70 cm) inkludert montering, tekst og utforming kan estimerast til NOK 40 000,- per skilt.

Døme på informasjonsskilt i dagens situasjon

